

Projekt

**UCHWAŁA NR .../.../2022
RADY GMINY WIELISZEW**

z dnia 29 listopada 2022 r.

**w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej położonej w miejscowości Olszewnica Stara, gmina
Wieliszew**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 8 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1693 z późn. zm.) Rada Gminy Wieliszew uchwala, co następuje:

§ 1. Drodze wewnętrznej zlokalizowanej na części działki ew. nr 266/11 będącej własnością Gminy Wieliszew, położonej w miejscowości Olszewnica Stara obręb 0012 gmina Wieliszew, nadaje się nazwę: **"ul. Adama Naruszewicza"**, (forma skrócona "ul. A. Naruszewicza").

§ 2. Przebieg drogi, o której mowa w § 1 przedstawia załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

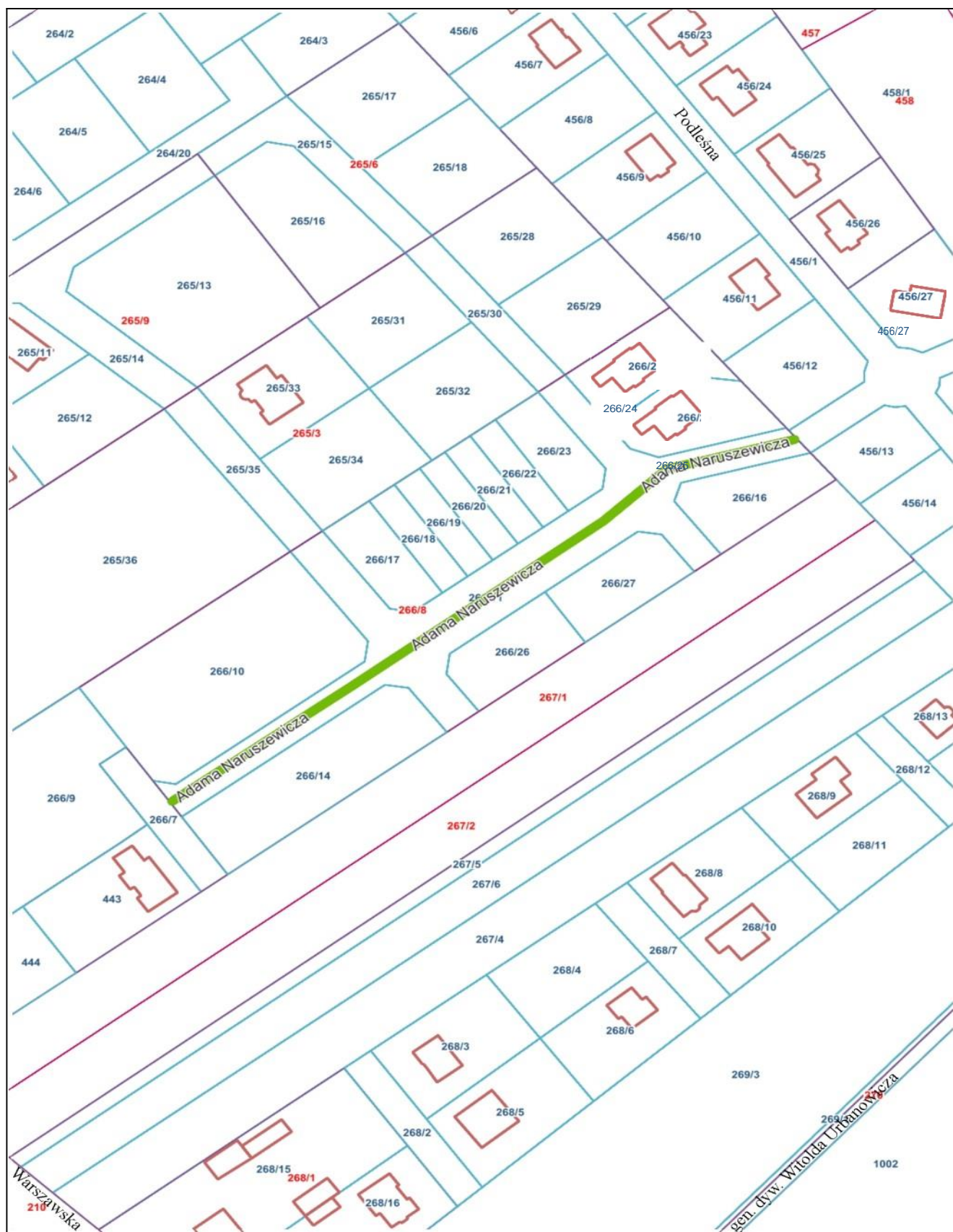
§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wieliszew.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Wójt Gminy Wieliszew

Paweł Andrzej Kownacki

Załącznik do uchwały Nr .../.../2022
Rady Gminy Wieliszew
z dnia 29 listopada 2022 r.

Uzasadnienie

Podjęcie niniejszej uchwały wynika z upoważnienia, zawartego w art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.), zgodnie z którym akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały. Ponadto zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ww. ustawy, podejmowanie uchwał w sprawie nazw ulic, placów publicznych, mostów oraz wznoszenia pomników przyrody, należy do wyłącznej kompetencji rady gminy.

Nadanie nowej nazwy ulicy, będącej przedmiotem niniejszej uchwały, wiąże się z potrzebą zapewnienia prawidłowej i czytelnej numeracji porządkowej, położonych w jej sąsiedztwie nieruchomości przeznaczonych pod zabudowę, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 21 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów (Dz.U. z 2021 r., poz. 1368).

Nieruchomość gruntowa, oznaczona w ewidencji gruntów jako część działki ew. nr 266/11 (własność Gminy Wieliszew) z obrębu 0012 Olszewnica Stara, stanowi drogę wewnętrzną.

Z inicjatywą nadania nazwy przedmiotowej drodze wystąpił Zespół ds. opiniowania wniosków w sprawie nadawania nazw ulic, placów i innych terenowych obiektów publicznych oraz dróg wewnętrznych na terenie Gminy Wieliszew na posiedzeniu w dniu 4 listopada 2022 r. Zespół przychylił się do propozycji radnej Gminy Wieliszew - Pani Danuty Wrzesińskiej, tj. wykorzystania klucza patronów związanych z uroczystym oczyszczaniem chłopów, które miało miejsce w Olszewnicy Starej 15 października 1778 roku (w majątku księcia Stanisława Poniatowskiego), korzystając z klucza nazw zarezerwowanych dla Olszewnicy Starej – poetów doby oświecenia, opisujących uwolnienie chłopów od poddaństwa i nadanie im częściowych praw obywatelskich w roku 1778. Zespół proponuje dla wskazanej ulicy patrona, Adama Naruszewicza. Dla logicznej spójności, Zespół proponuje ograniczenie klucza do poetów doby oświecenia, którzy w swych dziełach i korespondencji opisywali m.in. wydarzenie w Olszewnicy Starej.

Adam Tadeusz Stanisław Naruszewicz (ur. 20 października 1733 na Polesiu – zm. 8 lipca 1796 w Janowie Podlaskim) – polski jezuita, nadworny historyk i poeta, dramatopisarz i tłumacz, biskup smoleński w latach 1788–1790, biskup łucki w latach 1790–1796, sekretarz Rady Nieustającej w latach 1781–1786, pisarz wielki litewski w latach 1781–1788, senator. Ojciec polskiego klasycyzmu i jeden z najwybitniejszych przedstawicieli polskiego oświecenia. Już za życia nazywano go „polskim Horacym” i spadkobiercą Jana Kochanowskiego. Jeden z głównych prekursorów badań nad Słowiańszczyzną.

Jako jezuita był jednym z typowych przedstawicieli polskiego oświecenia, zdominowanego przez wykształconych na europejskich uniwersytetach duchownych. Jego „Historia narodu polskiego” przeszła do klasyki historiografii.

Pochodził z zamożnej rodziny szlachty litewskiej. Zdobywał wykształcenie w szkole jezuickiej i po osieroceniu we wczesnym wieku postanowił związać się z zakonem, do którego wstąpił w 1748 roku. Jeszcze tego samego roku został wysłany na studia do Lyonu. Spędził we Francji następne 10 lat, podczas których nasiąknął oświeceniowymi ideami. Po powrocie do Rzeczypospolitej został wykładowcą łaciny, gramatyki, poetyki i retoryki na Akademii Wileńskiej. Inteligencja Adama Naruszewicza szybko została dostrzeżona i doceniona przez zakonnych przełożonych, którzy opowiedzieli o nim Michałowi Czartoryskiemu, potężnemu przywódcy tzw. Familii Czartoryskich. Ugrupowanie skupiające się wokół magnackiej rodziny planowało przeprowadzić w Rzeczypospolitej Obojga Narodów reformy ustrojowe, które mogłyby pozwolić na skuteczne stawienie czoła coraz większemu zagrożeniu ze strony ościennych państw. Potrzebowali do tego m.in. zaplecza intelektualnego, do którego pasował młody ksiądz Adam Naruszewicz. Dzięki pieniądзом Michała Czartoryskiego wyruszył w kolejną kilkuletnią podróż do zachodniej Europy. Odwiedził Niemcy, Włochy, Hiszpanię oraz Francję. Po powrocie do ojczyzny ponownie trafił na Akademię Wileńską, ale tym razem na o wiele bardziej szacownym stanowisku profesora poetyki, nauki stylu i dziejów literatury.

Adam Naruszewicz doszedł do znacznego wpływu na polskie życie publiczne w latach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. Król popierał program polityczny Familii Czartoryskich i starał się przeprowadzić reformy w Rzeczypospolitej. Na życzenie króla przeprowadził się do Warszawy, w której współtworzył niezwykle bogate życie intelektualne stolicy epoki stanisławowskiej. Jezuita wykładał na Collegium Nobilium, szkole dla szlacheckich synów, która miała wykształcić nowe pokolenie na elitę obywatelskiego społeczeństwa. Adam Naruszewicz był również redaktorem tygodnika literackiego „Zabawy przyjemne i pożyteczne”, który ukazywał się od 1770 do 1777 roku. Był przygotowywany przez towarzystwo związane z królewskimi obiadami czwartkowymi.

Jako zwolennik króla Stanisława Augusta Poniatowskiego wniósł duży wkład w obrady Sejmu Wielkiego oraz w był zwolennikiem przyjętej przez niego Konstytucji 3 maja. Adam Naruszewicz współtworzył nie tylko polskie życie polityczne, ale także kulturalne i literackie. Zadebiutował drukiem w latach 70. XVIII wieku jako tłumacz klasycznych dzieł Tacyta i pieśni Horacego. W latach 80. przez kilka lat wydawał w kilku tomach swoje największe dzieło – „Historię narodu polskiego”. Postawił sobie za cel nie tylko badania historyczne, ale także stworzenie aktualnego przesłania. Jako zwolennik Stanisława Augusta Poniatowskiego, który próbował umocnić władzę królewską, Naruszewicz w swojej „Historii narodu” ukazywał polskie sukcesy jako zasługę silnych monarchów, a porażki jako skutek nadmiernej szlacheckiej anarchii. W podobnym celu pisał swoje utwory poetyckie, przede wszystkim najbardziej znane satyry. Oprócz zabawiania czytelnika miały również służyć krytyce narodowych przywar i nawoływały do oświeceniowego motto „sapere aude” – „odważ się być mądrym”. Był orędownikiem uwolnienia chłopów od poddaństwa i nadania im praw obywatelskich. W swojej poezji pisał: „Bo w Polsce złota wolność pewnych reguł strzeże: Chłopa na pał, panu nic, szlachcica na wieże.” (O prawdziwym szlactwie. Szlachetność, w: Wybór poezyj, wyd. S. Lewental, Warszawa 1882, s. 361.).

Zespół zwrócił się z prośbą o konsultację propozycji nazwy z Radą Sołecką wsi Olszewnica Stara. Proponowana nazwa uzyskała pozytywną opinię Sołtysa wsi oraz Radnego z ww. terenu.

Należy zwrócić szczególną uwagę, iż nadanie nazwy ulicy służy bezpieczeństwu mieszkańców oraz precyzuje lokalizację nieruchomości dla służb ratowniczych, itp. Stosownie do powyższego w pełni uzasadnione jest nadanie nazwy drogi wewnętrznej położonej w miejscowości Olszewnica Stara gmina Wieliszew.

Wójt Gminy Wieliszew

Paweł Andrzej Kownacki